

Kr. pr. Td. Land. Saaledes som Lovforslagene foreligger, er der efter min Mening slet ikke Tale om, at disse Jordbrug kan forrentes med mindre. Noget andet er, om Staten vil sætte Renten ned og sige: I kan ikke svare saa meget i Rente og Afdrag, og derfor sætter vi disse Ydelser ned. Det er noget andet, men det tager Lovforslaget her i alt Fald ikke Sigte paa. Jeg har lagt til Grund for mine Beregninger det Lovforslag, som ligger i det andet Ting, om, hvorledes man har tænkt sig, at disse Overdragelser af Jord i offentligt Eje skulde forrentes. Jeg ser vel, dersom jeg ikke tager fejl af den Opfattelse, det ærede Medlem fra Lejre gjorde gældende, at det ærede Medlem siger, at saadanne Jordbrug kan meget vel kultiveres op til at give en Forrentning af 200 Kr. eller i alt Fald til en Afkastnings-evne, om man vil, af 200 Kr. pr. Td. Land. Men det skal sandelig ogsaa til; hvis de paa-gældende i Forrentning og Afdrag skal betale 120—130 Kr. pr. Td. Land og svare Skatter og Afgifter, saa bliver det kun et meget ringe Beløb, de faar at leve af selv. Det er det, jeg synes, man maa lægge til Grund for vore Betragtninger. Men det, som ogsaa er kommet frem fra forskellig Side, og som jeg nævnede forleden, er, at det er ikke nok at skaffe Jord, man maa skaffe Betingelser for, at disse Mennesker, der faar denne Jord, kan leve derpaa; ellers vil, forekommer det mig, den offentlige Hjælp, man her giver disse Nybyggere paa dansk Jord, i mange Tilfælde blive en Skueret.

Det ærede Medlem fra Lejre gjorde endnu en Bemærkning, som jeg skal give et ganske kort Svar paa. Jeg havde udtalt, at her indrømmede man, at for de Mennesker, som skulde have disse Jordlodder at dyrke, blev der ikke Tale om en Arbejdsdag paa 8 Timer, her blev der meget snarere Tale om en Arbejdsdag paa 10—12—14 Timer; og jeg nævnede i Forbigaaende, at jeg ikke syntes, at dette stod ganske i Forhold til, at man nu her paa Rigsdagen behandlede et Tyendelovforslag, hvor man foreslog at fastsætte en Arbejdsdag paa 8 Timer eller mindre og sagde: Udover det bestemte Klokkeslæt maa Pigen eller Drengen ikke arbejde. Sæt nu, at disse Hjem faar Brug for en Dreng eller Pige. Dertil siger det ærede Medlem, at det gør de ikke, det har de ikke Raad til. Der ser man, hvor daarligt man egentlig selv opfatter disse Menneskers Stilling. Men jeg vil sige, at jeg tror, at saadant et ungt PaaArbejds-evne og Arbejdskraft maa blive taget saa stærkt i Brug, at de maa søge at faa Hjælp,

de maa søge at fæste en Dreng eller Pige til Hjælp, for at de kan udnytte deres fulde Arbejdsevne overfor det Jordbrug, ud af hvilket de skal vriste det, de skal betale deres Udgifter med, og det, de skal have til at leve for. Denne Betragtning mener jeg ikke, man kan afvise, og det er ogsaa efter det praktiske Kendskab, jeg har til disse Forhold, paa denne Maade, man hjælper sig i disse smaa Brug.

Endnu skal jeg kun mere i Almindelighed gøre en Bemærkning om de Udtalelser, der er faldet. Den Forhandling, der er ført i disse Dage, har overbevist mig om, at man selv har en Opfattelse af, at den Maade, hvorpaa man her søger at skaffe Jord til Veje fra Len og Stamhuse, fra Præstegaarde o. s. v., ikke slaar til, naar Talen er om at skaffe hurtig Hjælp. Det var ogsaa det, jeg havde min Tvivl om forleden, da jeg talte. Jeg kan meget vel se, at der kan skaffes en betydelig Del Jord paa den Maade, men jeg tror, det vil gaalangsomt. Derfor var det, jeg sagde, at det netop er det tredje Lovforslag, det om Jord til Oprettelse af mindre Landbrug, der er det afgørende. Men her er det ogsaa, synes jeg, at Brændpunktet kommer med Hensyn til Enigheden baade i dette Ting og i det andet Ting og sikkert ogsaa ude i Landet, fordi, som jeg nævnede forleden Dag, dette Forslag fornemmelig bygger paa to Ting: de periodiske Omvurderinger, der skaber en ny Form for Ejendomsret til disse Brug, og Ekspropriationen. Jeg sagde forleden, og jeg gentager det: Personlig er jeg og flere end mig i det Parti, jeg tilhører, absolutte Modstandere af at give Ekspropriationsret udover, hvad Grundloven bestemmer i saa Henseende af Hensyn til Almenvellet; og jeg er i alt Fald en personlig Modstander af, at man skal stille imod en anden Ejeform end den, vi har i Selvejet, fordi jeg tror, at det, naar det kommer til Stykket, i Virkeligheden er den eneste Maade, hvorpaa man er i Stand til at sikre disse Mennesker det fulde Udbytte af deres Arbejde. Naar jeg har arbejdet min Ejendom op og bragt den i god Kultur, saa den har faaet større Værdi, er Vindingen min; jeg har arbejdet, jeg har slidt, jeg har stræbt, jeg har været økonomisk og sparsommelig, og derfor skal det vundne være mit, det skal tilhøre mig. Man kan sige, saa længe man vil, at de periodiske Omvurderinger skal bevirke, at den Merværdi, min Jord har faaet, det, jeg selv har fremskaffet ved mit Arbejde, skal jeg selv beholde. Men det er ikke nok; Selvejeformen har, i alt Fald saa vidt jeg kan se, været det, som har hjulpet det danske Folk udover